Statsforvaltarane - forhold til Heiplanen

Vrådal 15.10.26

Miljøvernavdelingen, Statsforvalteren i Agder

Statsforvalteren i Agder

23.10.2024

Brev fra Statsforvalterne 24.6.2026

Heiplanens styringsverdi er redusert, på grunn av:

- Nytt kunnskapsgrunnlag
- Ny, nasjonal politikk

Statsforvaltaren i Agder

Vår dato: 24.06.2026
Vår ref.: 2026/7564
Dykkar dato:
Dykkar ref.: «Ref»

«Mottakernavn»
«KONTAKT»
«Adresse»
«Postnr» «Poststed»

Saksbehandlar, innvalstelefon
Therese Ramberg Sivertsen, 37 01 78 14

Om Heiplanen sitt manglande samsvar med ny nasjonal politikk og oppdatert kunnskapsgrunnlag

Innleiing
I det andre møtet i den politiske referansegruppa for revisjon av Heiplanen vart Statsforvaltaren beden om å gjere greie for kvifor vi vurderer at Heiplanen ikkje er i samsvar med gjeldande nasjonal politikk og oppdatert kunnskapsgrunnlag om villrein. Med dette brevet imøtekjem vi førespurnaden og utdjupar vurderingane våre.

Staten skal, i samsvar med plan- og bygningslova § 8-2, leggje regionale planar til grunn for planlegging og verksemd i regionen. Det er dermed av stor tyding at regionale planar, og tilpassinga deira til den aktuelle regionen, blir utforma innanfor rammene av nasjonal politikk.

Bakgrunn

Internasjonalt ansvar
Noreg forvaltar dei siste livskraftige bestandane av vill fjellrein i Europa. Villreinen er ein ansvarsart, som vi har eit særskilt ansvar for å ta vare på. Gjennom Bernkonvensjonen (ratifisert i Noreg i 1986) har Noreg teke på seg ei klar internasjonal forplikting om å bevare villreinen og leveområda hans. I 2021 vart villreinen kategorisert som «nær truga» på Norsk raudliste for artar.

Heiplanen
Heiplanen, regional plan for Setesdal Vesthei, Ryfylkeheiane og Setesdal Austhei, vart vedteken av fylkestinga våren 2012, og godkjent av Miljøverndepartementet i juni 2013. Det var Miljøverndepartementet som i 2007 bad fylkeskommunane om å utarbeide *«fylkesdelplaner for en helhetlig forvaltning av fjellområder som er spesielt viktige for framtiden til villreinen i Norge»*. Planane skulle fastsetje ei langsiktig arealforvaltning som balanserer bruk og vern for dei aktuelle fjellområda med influensområde. Kommunane synast i stor grad å ha lagt Heiplanen til grunn for sine påfølgjande kommuneplanar, og ved handsaming av plan- og dispensasjonssaker.

E-postadresse: sfagpost@statsforvalteren.no
Sikker melding: www.statsforvaltaren.no/melding
Postadresse: Postboks 504, 4804 Arendal
Besøksadresse: Fløyveien 14, Arendal
Telefon: 37 01 75 00
www.statsforvalteren.no/agder
Org.nr. 974 762 994

Kunnskap, planer og politikk utvikles over tid

2004	Villrein og Samfunn (VISA)
2007	Nasjonalt initiativ til regionale planer for villreinområdene
2012	**Heiplanen vedtas**
2016	Meld. St. 14 Natur for livet, oppmodingsvedtak 677
2020	**Forskrift om kvalitetsnorm etter nml §13 for villrein fastsettes**
2022	**Første klassifisering av ti nasjonale villreinområder**
	Oppdrag om å utarbeide utkast til tiltaksplaner
2023	Utkast til tiltaksplan oversendt Miljødirektoratet/KLD
	Nasjonale forventninger til nasjonal og regional planlegging
2024	Meld. St. 18 Ein forbetra tilstand for villrein
2025	**Nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet**
	Endringer i rundskriv T2/16
2026	Tiltaksplan vedtas

2023: Nasjonale forventninger til nasjonal og regional planlegging

Regjeringens forventninger 58: Villreinens leveområder sikres, og vedtatte regionale planer for villreinfjella oppdateres i samsvar med ny kunnskap og følges opp i den kommunale planleggingen.

Januar 2025: Nye statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet

3.8 *Villrein*: Arealplanleggingen skal bidra til å nå målet om en helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfjellet. Dette innebærer at det skal være en høy terskel for inngrep i villreinens leveområder.

3.5 *Fritidsboliger:* Fortettingspotensialet i fritidsboligområder skal kartlegges og utnyttes før det blir lagt til rette for utvidelse av eksisterende fritidsboligområder og utbygging i nye områder. (…)

3.10 *Klima, naturmangfold og friluftsliv*: (..) Planlegging skal bidra til å nå målet om å redusere nedbygging av særlig viktige naturarealer.

Mai 2025: Oppdatering av rundskriv T2/16 - *Nasjonale og vesentlige regionale interesser på miljøområdet – klargjøring av miljøforvaltningens innsigelsespraksis*

Innsigelse skal vurderes når planforslaget kan komme i konflikt med:

3.8 Naturmangfold

- målet om en helhetlig og restriktiv arealforvaltning i villreinfjellet, som innebærer at det skal være en høy terskel for inngrep i villreinens leveområder, (…)
- sammenhengende naturområder med urørt preg

Hovedutfordringer i gjeldende plan

Bygdeutviklingssone

Retningslinjer

Vi må vise hvordan revidert heiplan kan bidra til å *bedre* tilstanden for villrein.

